БАРЛЫҚ ЕЛДЕРДІҢ ПРОЛЕТАРЛАРЫ, БІРІГІҢДЕР!

Ленин туы

ҚК(б)П СОЛТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСТЫҚ КОМИТЕТІНІҢ, ЕҢБЕКШІЛЕР ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ ОБЛЫСТЫҚ СОВЕТІНІҢ ЖӘНЕ ҚК(б)П ПЕТРОПАВЛ ҚАЛАЛЫҚ КОМИТЕТІНІҢ ГАЗЕТІ

№ 221 (8681) 1945 жылғы 9 ноябрь Жұма | Шығуына 27-жыл | Жеке саны 20 тиын

Совет халқы шешуші орын алған қаһа
дың күресте бүкіл дүние жүзінің халы
үшін бейбітшілік орнатылды, дүние ж
фашизмнің және дүние жүзілік шапқынш
тың батыстағы және шығыстағы негізгі ош
ры жойылды.

В. М. МОЛОТ

ҰЛЫ ОКТЯБРЬ СОЦИАЛИСТІК РЕВОЛЮЦИЯСЫНЫҢ 28 ЖЫЛДЫҒ

Москва Советінің 1945 жылғы 6 ноябрьдегі салтанатты мәжлісінде В. М. Молотов жолдастың баяндамасы

Жолдастар! Бірнеше жылға созылған ауыр соғыстан кейін біз бүгін Ұлы Октябрь Социалистік революциясының 28 жылдығын бейбітшілік және фашизмді талқандаған даңқты жеңіс жағдайында мерекелеп отырмыз. (**Қол шапалақтау**).

Елімізге және бүкіл Европаға азап шектірген Гитлер Германиясына қарсы төрт жылғы соғыс, сол сияқты шығыста шапқыншы Жапонияға қарсы жүргізілген, быйылғы күзде біз қосылуға тиіс болған соғыс болып өтті. Совет халқы шешуші орын алған қаһармандық күресте бүкіл дүние жүзінің халықтары үшін бейбітшілік орнатылды, дүние жүзілік фашизмнің және дүние жүзілік шапқыншылықтың батыстағы және шығыстағы негізгі ошақтары жойылды. Қазір біз жеңісімізді баянды ету үшін бейбіт еңбекке қайта оралуға мүмкіншілік алдық.

Сталин жолдастың айтқанындай:

«Біздің совет халқы жеңіс үшін күші мен еңбегін аяған жоқ. Біз ауыр жылдарды бастан өткіздік. Қазір әрқайсымыз: біз жеңдік деп айта аламыз. Бүгіннен бастап біз өзіміздің Отанымызды батыста немістердің, шығыста жапондардың шабуыл жасау хаупінен құтқарылды деп есептей аламыз. Бүкіл дүние жүзінің халықтары үшін көптен күткен бейбітшілік туды».

I. Дүние жүзілік екінші соғыс және Советтер Одағы

Немістер біздің елге басып кіргенде өздерінің қарақшылық тұтқыйыл шабуылы жеңіске жеткізеді деп есептеді. Тек Германияда ғана емес, басқа елдерде де көп адамдар: Советтер Одағы ұзақ төтеп бере алмайды, бірнеше аптадан кейін, ең әрі кеткенде бірнеше айдан кейін Германия ССР Одағын талқандайды. Гитлер жеңісін тойлайды деп есептеді. Батыс Европада гитлершілдер оңай табыстарға жеткеннен кейін көп адамдар осылай болмай қалмайды деп ойлады. Ең алдымен Ресейдегі Октябрь Революциясының «заңдылығын» танымаған адамдар, сол сияқты біздің революциямыз орнатқан совет

ризмнің үстемдігі барлық жерде әртүрлі демократиялы мекемелерді жою, еңбекші таптардың әртүрлі саяси праволарын жою жолымен орнатылды, мұнымен бірге гитлершілдер өздерінің қарақшы фашистік шапқыншыларын жабдықтау және барған сайын толық қаруландыру үшін, құлдыққа түсірілген елдердің барлық зат қорларын бірін қалдырмай тасып әкетті. Советтер Одағына шабуылдың алғашқы табыстары гитлершілдерді онан сайын мастандырды. Олар тек Европада ғана емес, бүкіл дүние жүзінде өздерінің үстемдігін орнату талаптарын онан сайын ашық ай

үнемі шабуыл жасау хатерін туғызып отырғаны бәріміздің де есімізде. Осының бәрі Советтер Одағының Жапонияға қарсы соғысқа сөзсіз қосылуына жол ашты. Совет-герман майданында герман фашизмі жеңілген үстіне жеңіле бастаған кезде-ақ, сол кезден бері-ақ шығыста жапон шапқыншылығының немен тынатыны шешілгенін түсіну қыйын емес. Ақыр аяғында Советтер Одағы соғысқа шығып, оның жеңілуін тездетті, сөйтіп шығыста соғыстың аяқталуын тездетті.

Гитлершіл Германияның жолын қуып, Жапония одақтастар алдында тізе бүкті. Герман империализмінің Европада үстемдік етемін деген жоспары ғана емес, сонымен қатар жапон империализмінің Азияда үстемдік етпек болған әрекеті де күл-талқан болды. Оның бер жағында, бұдан азғана уақыт бұрын батыстағы фашистер де, шығыстағы фашистер де бұл жоспарларының өзін дүние жүзілік үстемдікке жетудің бір кезеңі деп ғана қарайтын еді, сөйтіп олар біздің заманымызда мұндай шапқыншылық ниеттің қаншалықты кещелік және басбұзарлық болатынын ісімен көрсетті. Шығыста фашизм мен шапқыншылықтың басты ордасы болған жапон империализмінің жеңілгені, сөйтіп жапон басқыншыларынан Қытайдың азат етілгені Азиядағы елдердің ғана емес, басқа да елдердің демократиялық жолмен өркендеуіне әсері тиетін игілікті маңызы зор іс. Бұл жеңісті баянды ету

зор маңыз беріп отырғаны түсінікті. Бұл мәселеде кездескен қыйыншылықтар әлі жойылған жоқ. Алайда, Советтер Одағы бейбітшілік сүйгіш мемлекеттердің бәрі шапқыншы Жапонияны жеңген табысымызды баянды ету хажеттігін және одақтас мемлекеттердің арасындағы ынтымаққа тиісті жағдай жасау хажеттігін ұғынып отыр деп сенеді.

Германия да және Жапония да одақтастар алдында сөзсіз тізе бүгуге тиіс болды. Сонымен, Ағылшын-Совет-Америка одағы алға қойған мақсатына жетті. Дүние жүзілік екінші соғысты демократияшыл елдердің мүддесіне сәйкес жеңіспен аяқтауда, әсіресе фашизм мен шапқыншылықтың неғұрлым хауіпті ордасы болған гитлершіл Германияны жоюда Советтер Одағы шешуші орын алғанын біздің еліміздің адамдары жақсы ұғынып, қанағаттанып отыр. Совет халқы гитлершіл Германияға қарсы жүргізген соғысын Ұлы Отан соғысы деп атады. Совет халқынан үлгі ала отырып, басқа елдердің патриоттары, Отаны үшін, оның бостандығы мен тәуелсіздігі үшін қалай күресу керектігін үйренді. Совет халқы өз елін азат етіп ғана қоймай, оның үстіне бүкіл Европада бейбітшілік пен бостандықты қалпына келтіру үшін ерлік күрес жүргізгені де жұртқа мәлім.

Бұдан бір жыл бұрын Сталин жолдас былай деді:

топтарын құру жөніндегі даурықпа да аз емес. Басқа бейбітшілік сүйгіш мемлекеттерге қарсы бағытталған мемлекеттер тобына Советтер Одағы еш уақытта қатысқан емес. Батыста мұндай әрекеттер бір неше рет жасалғаны жалпыға белгілі. Мұндай бірсыпра топтың өткен кезде советке қарсы бағытта болғанын да жақсы білеміз. Қалай болғанда да батыстағы мемлекеттердің одақтары мен топтарының тарихы мұның өзі шапқыншыларды ауыздықтау ісінен гөрі шапқыншылықты, ең алдымен Германияның шапқыншылығын қыздыра түсіруге көптеп қызмет еткенін сыпаттайды. Міне сондықтан да Советтер Одағының және бейбітшілік сүйгіш басқа мемлекеттердің бұл бағыттағы қырағылығы бәсеңдемеуге тиіс.

Бүкіл дүние жүзінде бейбітшіліктің қайта орнатылуы басқа елдермен алдағы қарым-қатынас жөнінде соғыстан бұрынғы жағдайды қалпына келтіруге жеткізбеді және жеткізе алмайтын еді. Бұл мерзімде Германия, Италиямен Жапония бүкіл халықаралық өмірге бағыт беретін ұлы мемлекеттер қатарынан шығып қалды. Демек, бұл осы мемлекеттер жөнінде одақтастар тарапынан бұл елдердің шапқыншылығы қайтадан бас көтеруіне қарсы бағытталған, бірақ, сонымен қатар бұл елдердің демократияшыл бейбітшілік сүйгіш мемлекеттер ретінде өркендеп, өрлеуіне бөгет болмайтын бағыт ортақ

ге қарсы жүргізіліп, жеңіс
соғыс қаншама қолайсыз з
дыра тұрса да, ол көп рет
да саясат ауасын тазартуғ
шизмге қарсы күштердің қа
дамуына бұрын болмаған
надан жол ашқандығына
жағдайлар, сөз жоқ, бейбіт
мемлекеттердің мүдделеріне
сондықтан да Европа халық
да «нацизм мен фашизмнің
дығын жою» деген ұғым бұ
нығая түсуіне тілектес бол

Советтер Одағы қашан да
бітшілік сүйгіш барлық м
арасында қалыпты қарым-қ
ғайту саясатын берік ұстап
жылдарында Советтер Одағы
ниямен, Құрама Штаттарым
мен, Қытаймен, Польшамен,
мен, Югославиямен достық
нас орнатып, осы елдердің б
қазір соңғы дүние жүзілік с
ты. Шапқыншылар болып с
лекеттер тарапынан жаңадан
лық шығуына қарсы одақта
көмектесу жөнінде ұзақ мерз
жасасты. Советтер Одағына
және сенімсіздік саясатынан
елдермен қарым-қатынасты
жақсартуға біздің тарапымы
шаралардың бәрі істелуде.
кеттердің көбімен біздің елім

отырған шет елдердегі достарымыз үшін де үлкен сын болды.

Шабуылдың тұтқыйылдан жасалуына қарамастан Советтер Одағы төтеп берді. Соғыстың алғашқы жылдарында көрген заттар шығыны және ауыр жарақаттар Советтер Одағының күшін және рухани қуатын әлсірете алмады. Қызыл Армия қимылын өзгертіп, алғашқы соққылардан кейін күш жыйнай білді. Совет халқы өзінің барлық күшін аянбай жұмсап, жауға түйрете тойтарыс беруді қамтамасыз етті. Армиямыздың әуелі жеке учаскелерде, кейіннен бүкіл майданда қорғанудан шабуылға көшкен уақыты бәріміздің де есімізде.

Өздерін қорғау мүдделері үлкенді-кішілі демократиялық мемлекеттердің гитлершілдерге қарсы тұтас майданын құруды керек қылды. Гитлеризмге қарсы демократиялық елдердің ортақ күресін ұйымдастыру ісінде Ағылшын-Совет-Америка одағы өзінің тарихи міндетін ойдағыдай орындағаны жұрттың бәріне мәлім. Сол сияқты батыс Европада екінші майданның ашылуы, Германияның екі майдан арасында қыспақта қалуы герман фашизмін үмітсіз халге ұшыратқаны мәлім. Мұнымен бірге, совет-герман майданындағы жағдайда негізгі өзгеріс екінші майданның ашылуынан бір жыл бұрын, Қызыл Армияның қуатты және барған сайын күшейте түскен тегеуірініне төтеп бере алмай, Гитлердің әскері масқара болып кері жеңкілген кезде туғанын да ұмытпау керек. **(Ұзақ қол шапалақтау).**

Сөйтіп Октябрь революциясы орнатқан мемлекет, өзін фашистердің шабуылынан қорғап қалғандығы былай тұрсын, фашизм мен шапқыншылықтың негізгі ошағын құрту үшін шабуыл жасай да білді. Мұнан кейін, совет өкметінің дүние жүзілік бірінші соғыс кезіндегі қаусаған патша өкметіне ұқсамайтынын жұрттың бәрі көрді.

Сонымен, совет мемлекеті өзін-өзі абыроймен қорғай алатыны, еліміздің тарихындағы ең ауыр сындарға төтеп бере алатыны айқындалды. **(Қол шапалақтау).**

Гитлер Германиясы тек совет мемлекетіне ғана хауіп туғызып қойған жоқ. Советтер Одағына тап беруден бұрын герман фашистері Норвегияны, Бельгияны, Голландияны, Францияны, Грецияны Югославияны басып алды. Немістердің одақтастарының қатарында тек фашистік Италия ғана емес, Германиямен соғыс одағын жасаған Европаның бірсыпра басқа елдері де болды. Испания және басқа да кейбір елдер Гитлерге бүкпантайлап көмек көрсетіп отырды. Англияға гитлершілдердің шабуыл жасау хауіпі төнді. Егер Советтер Одағына жасалған жорықтың жолы болса, бүкіл Европа Гитлердің табан астына түсуі мүмкін еді.

Гитлершілдер Европада өздері орнатқан «жаңа тәртіпті» неше түрлі сарынмен дәріптей бастады. Фашистердің Квислингтер мен Лавальдар сияқты итаршылары соның өзінде-ақ өздерінің герман қожайындарының қызметіне жегілді. Гитле[illegible] герман фашистерінің теориясы Европа мәдениетіне тікелей хатер туғызды.

Гитлердің бандалары басып алған елдерде халық фашист басқыншыларға тойтарыс беруге нашар даярланған болып шықты. Тек бірте-бірте, таңдаулы отаншыл-демократтардың қажырлылығы арқасында, басқыншыларға қарсылық көрсететін демократияшыл күштер құралып, өсе бастады. Бірақ, бүкіл халқы басқыншыларға қарсы көтерілісті қолдаған Югославия сияқты елдерде де гитлеризмнің соғыс қуатын күйретуге күш жетпеді. Тек біздің армия шабуылға көшіп, герман әскерлерін талқандай бастап, олардың жеңілмейміз деген мақтанын басқаннан кейін, герман империализмі құлдыққа түсірген халықтарды азат етуге кеңі бен мүмкіншілік туды. Батысқа қарай алға баса отырып, Қызыл Армия іргелес елдерді және Европаның басқа халықтарын азат етті. Сөйтіп, совет армиялары одақтастарымыздың армияларымен бірге Европа елдерін, оның ішінде Германиямен одақты бұзып, гитлеризмді жою үшін күресуші халықтар қатарына қосылған елдерді де азат етуге кірісті.

Сонымен, Европа елдерін гитлеризмнің тепкісінен азат ету ісі біздің жеңімпаз Қызыл Армияның тарихынан даңқты орын алады. **(Ду қол шапалақтау).**

Европада соғыс шығарған Германияны жақтап, соғысқа тұңғыш қосылған фашистік Италия болды. ССР Одағына шабуыл жасалған кезде Румынияның, Венгрияның, Финляндияның үкметтері гитлершіл Германиямен соғыс одағын жасап, өздерінің елдерін Советтер Одағына қарсы соғысқа ұрындырды. Сол кездегі үкметі Гитлердің агенттерінен құралған Болгария да Германиямен одақ болды. Сонымен, кей елдерді сөз етпегенде, Европада фашистік тәртіпті қолданған елдер дүние жүзілік екінші соғыста өздерінің тағдырын гитлершіл Германияның тағдырымен байланыстырды. Сондықтан да Германияның жеңілуі тек герман фашизмінің ғана жеңілуі болып қойған жоқ. Бұл жеңілу Европалық басқа елдерді де фашизмнің жеңілуіне әкеліп соқты.

Олай болса, біздің жеңісіміздің маңызын тек герман фашизмін талқандау тұрғысынан ғана қарап қоймай, сонымен қатар бұған бүкіл Европада фашизмді соғыс және моральдық-саясат жағынан талқандау деп қарау керек. **(Қол шапалақтау).**

Европадағы соғыс аяқталғаннан кейін бүкіл дүние жүзінде бейбітшілікті қалпына келтіру ісін тездету үшін одақтас мемлекеттердің алдына шығыста жапон шапқыншылығын жою міндеті қойылды ССР Одағы мен оның одақтастары арасында өзара қабылданған міндеттемелер болғандықтан, сонымен қатар шығыстағы хауіпсіздік мүддесі қатты талап еткендіктен, Советтер Одағы бұл міндетті шешуден шет қала алмады. Жапония бұрын біздің елімізге неше рет шабуыл жасағаны, шығыста біздің мемлекетімізге жапондар

...не бейбітшілік сүйгіш халықтардың мүдделері

Дүние жүзілік екінші соғыстың дүние жүзілік бірінші соғыстан көп айырмашылығы болды, ең алдымен бұл соғысқа халықтардың қатысуы көлемі жағынан, сол сияқты бұл соғыста болған адам шығыны мен зат шығынының саны жөнінен айырмашылығы болды. Соңғы дүние жүзілік соғысқа жер шарындағы халықтың, түрлі дәрежеде, бестен төрт бөлегі қатысты. Соғысушы жақтардың бұған мобилизациялаған адамының саны 110 миллионнан асты. Бұл жылдарда шын мәнісінде бейтарап қалды деп атарлық ел жоқ деуге болады. Адамзат дүние жүзілік екінші соғысқа жол беріп, яғный көлемі жағынан бұрын-соңды болып көрмеген осындай соғыс ашқан фашизмнің шапқыншыл күштеріне қарсы дер кезінде шара қолданбай, ақырында есепсіз көп адамынан айырылды, көп мемлекеттерді сірандатты.

Біздің елімізді жау соғысқа душар етті. Еліміз бұл шабуылға жауап ретінде Ұлы Отан соғысын жариялады. Гитлершіл Германия Советтер Одағына шабуыл жасағанда, ол біздің жерімізді тартып алу, совет мемлекетін жою мақсатын ғана көздеген жоқ. Гитлеризм өзінің көздеген мақсаты орыс адамдарын, жалпы славяндарды қыру екенін жариялады. Орыс халқы, халықтары «Барлығы соғыс үшін» деген сол сияқты Советтер Одағының басқа сталиндік ұран бойынша толық қайта құрылып болған кезге дейін, ақырында, олар герман армиясының белін үзгенге дейін аюан гитлершілдер жаулап алған жерлерінде адамға өшпенділік мақсаттарын іске асыру жолында ешбір жауыздықтан тайынған жоқ. Мұны ұмыту—ешбір кінәсіз апатқа ұшыраған миллиондаған адамдар алдында, олардың жетім-жесір қалған үй-іштері алдында, барлық халықтың алдында қылмыс жасау болар еді. Совет жерінде көп айлар бойына қарақшылық жасаған неміс басқыншылар мен олардың одақтастары бізді орасан көп заттық шығынға ұшыратқанын да ұмытуға болмайды. Осының бәріне ең алдымен соғыстың басты-басты қылмысшылары жауап беруге тиіс.

Неміс-фашист басқыншылары 1710 қаланы және 70 мыңнан аса село мен деревняны толық немесе ішінара қыйратты және өртеді, 6 миллионнан аса үйді өртеді, қыйратты, сөйтіп 25 миллиондай адамды баспанасыз қалдырды. Қыйратылған және неғұрлым қатты шығынға ұшыраған қалалардың ішінде Сталинград, Севастополь, Ленинград, Киев, Минскі, Одесса, Смоленскі, Харьков, Воронеж, Дондағы Ростов, тағы сондай көп қалалар сияқты еліміздің ірі өнеркәсіп және мәдениет орталықтары бар. Гитлершілдер 31850 өнеркәсіп орындарын қыйратты және зияндады. Бұларда 4 миллиондай жұмысшы мен қызметші істейтін еді. Гитлершілдер 98 мың колхозды ойрандады және тонады, оның ішінде көпшілігі Украина мен Белоруссияның колхоздары. Олар 7 миллион жылқыны, 17 миллион сыйыр малын, ондаған миллион шошқа мен қойды жойып жіберді, тартып алып, Германияға айдап кетті. Мемлекеттік Төтенше Комиссия халық шаруашылығы мен біздің азаматтарымызға тікелей келген зиянның өзі 679 миллиард сом (мемлекеттік бағамен) болады деп тапты.

Біз осының бәрін ұмыта алмаймыз және соғыс шығарған елдерден бұл зиянның орнын аздап болсада толтыруын талап етуге тиіспіз. Совет халқының бұл талабының әділдігіне таласуға болмайды. Үш мемлекеттің Берлин конференциясының Германияға шығын төлеттіру жөніндегі қарары әлі тиісінше іске асырылмай келе жатқанын да ескермеуге болмайды.

Бірақ, біздің арамызда жеңілген халықтардан кек алу саясатын жақтаушылар жоқ. Кек алу сезімі, көрген қорлықтың есесін қайтару сезімі саясатта және халықтар арасындағы қарым-қатынаста жақсылыққа жеткізбейтінін Сталин жолдас сан рет атап көрсетті. Жеңілген халықтар жөнінде біз кек алу сезіміне ермей, жаңадан шапқыншылықтың пайда болуын қыйындатуды, жаңа шапқыншы шыға қалған күнде, ол халықтар тобынан неғұрлым аулақ қалатын етуді көздеуіміз керек. Өткендегі қорлықтың есесін қайтаруды көздемей, біз соғыстан кейінгі кезеңде халықтардың бейбітшілігі мен хауіпсіздігін сақтау мүдделерін көздеуіміз керек.

Берік бейбітшілікті қамтамасыз ету мүддесі бейбітшілік сүйгіш халықтарда хажетті мөлшерде қарулы күш болуын талап ететіні даусыз. Қалай дегенмен де, бұл бейбітшілікті қамтамасыз етуге негізгі жауаптылық жүктелген елдерге қатысы бар нәрсе. Бірақ, бейбітшілікті сақтау мүддесіне ұлы мемлекеттердің қаруын көбейту саясаты ешбір үйлеспейді. Шет елдерде империализм саясатын жанын сала сақтайтын кей біреулер осы қару көбейтуді үгіттеп жүр. Осымен байланысты атом қуатының ашылғаны туралы, атом бомбасы туралы айтып өту керек. Жапонияға қарсы соғыста қолданған да бұл бомбаның қыйрату күші орасан зор екені көрінді. Алайда атом қуаты әлі шапқыншылыққа жол бермеу ісіне немесе бейбітшілікті сақтау ісіне пайдаланып сыналған жоқ. Екінші жағынан, қазіргі кезде кейбір жеке елдің немесе кейбір жеке шағын топты елдердің табысы болып қана қалатын мұндай зор техникалық құпиялар болуы мүмкін емес. Сондықтан да, атом қуаты ашылғаны бұл жаңалықты сыртқы саясатта күш көрсету айласына пайдалану жолын қууға, бейбітшілік сүйгіш халықтардың басшылығы жөнінде бейғамдыққа салынуға дем бермеуге тиіс еді.

Белгілі бір сыртқы мүдделерді қорғау құралы ретінде мемлекеттердің одағымен

керектігі өз алдына, қайта осыған болысу хажет екені айқын сияқты.

Одақтас елдер тобында да соғыс бірсыпра өзгерістер жасағанын ескермеуге болмайды. Бұларды жалпы алғанда кертартпа күштер бұрынғы алып келген орнынан едәуір ығыстырылды, сөйтіп ескі және жаңа демократияшыл партияларға жол ашылды. Европалық бірсыпра елдерде помещиктік жер иемденудің заманы өткен тәртібін жою сияқты күрделі әлеуметтік өзгерістер іске асырылып, жер қолы қысқа шаруаларға берілді, мұның өзі кертартпа фашистік күштердің бұрынғы таянышын күйретіп, бұл елдерде демократияшыл және социалистік қозғалыстың өркендеуіне себепші болуда. Кейбір мемлекеттерде қазір ірі өнеркәсіпті мемлекет қолына өткізіп, жұмыс күнін 8 сағатқа түсіру тағы солар сияқты экономикалық маңызды өзгерістер жасау күн тәртібіне қойылып отыр, мұның өзі Европадан және Европадан тыс жерлерде қаулап өсе түсіп отырған демократияшыл қозғалыс тобына жаңа рух және сенім берді. Кейбір кертартпа баспасөз орындары мұндай демократиялық батыл өзгерістердің іске асырылуы ең алдымен Советтер Одағының ықпалы күшейіп отырғандығынан демекші болады. Мұндай желеудің орынсыз екендігі әбден-ақ айқын. Өйткені, Европаның алдыңғы қатарлы елдеріне бұл сияқты мәселелер бұрынғы кездің өзінде де ойдағыдай шешіліп келгені жұрттың бәріне белгілі.

Бұдан фашизмнің күші бір жолата жойылды, енді онымен есептеспеуге де болады деген мағына шықпайды. Азат етілген Европа жерінде үш мемлекеттің Қырым декларациясын жұрттың бәрі оқыды. Онда былай делінген: «Европада тәртіп орнату және ұлттық-экономикалық тіршілікті қайта құру ісі азат етілген халықтардың нацизм мен фашизмнің ақырғы қалдығын жоюына, сөйтіп өздерінің қалауынша демократиялық тәртіп орнатуына мүмкіндік беретін жолмен жүргізілуге тиіс». Қырым декларациясының дұрыс орындалуын қамтамасыз ету үшін әлі көп жұмыс істеу керек. Алайда, фашизм

дай күшті және бірігіп қар
алатын бола ма? Бес Мини
дондағы мәслихатының сәтсі
рауы бұл жөніндегі белгілі
болды. Бірақ Ағылшын-С
одағында қыйыншылықтар с
де болып келді. Алайда Үш
одағы үлкенді-кішілі мемлек
лерге қарсы бүкіл одағының
көздеп, сол сияқты демокра
мемлекеттердің ынтымағын
ғайту қажеттігімен есептесіп
детті, әрдайым бірден шеш
теуір дұрыс шешіп келді.

Быйыл ақыры аяғында
жаңа ұйым—«Біріккен Ұлтт
құрылды. Бұл ұйым адал
вет-Америка одағының баста
құрылды, сөйтіп бұл одақ
келешектегі жұмысының нәт
негізгі жауаптылықты өз
«Біріккен Ұлттар» ұйымы,
лыққа қарсылық көрсету м
не басталған шапқыншылық
көрсететін күштерді ұйымда
де мүлде түк істей алмаға
гасына ұқсамауға тиіс екені
Жаңа ұйым ұлы мемлекетте
нің болса да құралы болма
кені дүние жүзінде үстемді
талаптан қандай негізсіз б
да болса бір мемлекеттің ж
жүзілік істерге басшылық
да сондай негізсіз. Соғысты
ғын өздері көтерген және д
елдердің фашизмді жеңуін
еткен мемлекеттердің бірікк
тек осындай ынтымақ қана
жаңа ұйымның баянды бей
деген жұмысының табысты
мектесе алады. Мұның үш
тілек білдіру жеткіліксіз.
барлық бейбітшілік сүйгіш
дің мүдделері үшін мұндай
іс ете алатындықты да дә
Советтер Одағы бейбітшілік
тардың хауіпсіздігін қорға
тірегі болды және болып
сөз жүзінде емес, іс жүзін
даяр. **(Ұзақ қол шапалақта**

III. Совет мемлекетін одан сайын н... және совет демократиясын өркен...

Германияға қарсы төрт жылғы соғыс совет мемлекетінің барлық күштеріне сын болды. Советтер Одағы сол сыннан да абыроймен өтті. Мәңгі өлмейтін Ұлы Лениннің сөздері тағы да дұрысқа шықты.

«Жұмысшылары мен шаруаларының көпшілігі өздерінің советтік өкметін — еңбекшілер өкметін қорғайтындықтарын, жеңген күнде өздерінің және балаларының барлық мәдениет игіліктерін, адам еңбегінің барлық жемістерін пайдалану мүмкіншілігін қамтамасыз ететін істі қорғайтындықтарын білген халық еш уақытта жеңілмейді». **(Қол ш**

Қызыл Армия соғысты
пен аяқтады. Ол қарулы
нығая түсті. Өзінің советті
рухы жағынан онан сай
Оның қатарынан босатыл
ған адамдар қазіргі уақыт
бейбіт еңбекке қайтуда.
фабрикаларға, заводтарға
уақытта социалистік құры
әрі өркендетудің ұлы мін
дауға кіріскен бүкіл Отан
адамдар өте хажет. Совет

(Соңы 2-бетте

ЛЫ ОКТЯБРЬ СОЦИАЛИСТІК РЕВОЛЮЦИЯСЫНЫҢ 28 ЖЫЛДЫҒЫ

Москва Советінің 1945 жылғы 6 ноябрьдегі салтанатты мәжлісінде В. М. Молотов жолдастың баяндамасы

асы 1-бетте).
ы төңірегіне қай уақытта-
а берік топталып, Ленин-
ясының басшылығымен,
н алға басуда Соғыстың
нда Қызыл Армияны және
Советтер Одағының да-
сыналған көсемі—Ұлы
, бастауы біздің бақыты-
зақ уақыт қатты қол ша-
де орындарынан тұрды).
даңқты жеңістері еліміздің
не дүние жүзілік тарихтан
Сталиннің есімімен бірге
Ұзақ және қатты қол ша-
ы көсеміміз және ұйымдас-
Сталиннің басшылығымен
алистік қоғамның күште-
өркендету және бүкіл ду-
достарымыздың тілектестік
үшін бейбіт құрылыска кі-
қол шапалақтау).
ың халықаралық беделінің
генін жұрттың бәрі біледі.
зінің соғыс, экономика жа-
індегі табыстары арқасын
н бір жыл бұрын Сталин
мынадай сөздермен айтып
созылған жекпе-жек ауыр
т әскерлерін Қызыл Армия
сықты, совет тылының
тлер Германиясымен және
тарымен жекпе-жек кү-
кономикалық жақтан жеңіп

ге Сталин жолдас «Соғыс
гитлершілдер соғыс жағы
ес, сондай-ақ моральдық-
н да жеңілді» деді. Еліміз
а жағынан өсіп нығайға-
рттың бәріне көрсетті. Со-
ықтар алдында Советтер
оральдық-саяси жағынан
мықтап өскенін де айқын

ң алғашқы жылдарында
ынан ерекше қыйыншылық
өткіздік, сонда да еліміз
ямызды не керектің бәрі-
нде, сапасы жағынан жау-
басым маңдай алды қару-жа
асыз ете алды. Соғыс уақы
ығына, қыйыншылықтары
п, совет адамдары аянбай

төтеп бере алмаған болар еді. Адамның адамды қанаушылығы жойылған қарама-қарсы таптары жоқ, ол жұмысшылар, шаруалар және интеллигенция тең правалы азаматтар ретінде жергілікті істерді, сол сықты мәдениетті басқарып отырған біздің мемлекет ғана бұрынғы дворяндық-қыстау 1941-1942 жылдарда немістердің шабуылына төтеп беріп, дандайсыған жауды өз ұйшігінде талқандады. Оны өз жерінен қуып шықты, оның езуінен басқа халықтарды шет ел құлданушыларынан азат ету ісінде оларға қуатты көмек көрсетті. Таяуда ғана өткен уақытта, патша өкметі тұсында отар және жартылай отар болған езілген немесе правосы тең емес халықтар бәрі қазір біздің елде жоқ. Совет мемлекетінде барлық халықтардың тәуелсіз болу, еркті ұлт болып өркендеу правосы табылған, бар халықтар достық және бір-бірін хұрметтеу рухында, сол сықты өзінің ұлттық мәдениетін өркендету ісіндегі, бүкіл совет мемлекетін одан әрі күшейту ісіндегі қызметіне сәйкес әрбір халықтың еңбегі бағаланылды, тәрбиеленді.

Сансыз кәсіпшілер одақтарымыздың өндіріс, мәдениет, спорт ұйымдарымыздың және басқа жұмысшы ұйымдарының белсенділігі, Советтер Одағының ұлан-байтақ жерінде сан миллион совет шаруаларын біріктірген колхоздардың құрылуы, фабрикалар мен заводтарда, колхоздар мен совхоздарда, шахталарда және темір жолдарда социалистік жарыстың өнімі күшейіп отыруы—мұның бәрі бұрынғы уақытта болмаған және езілушілер таптарына бөлінген басқа мемлекеттердің бір-бірінде болмайтын нағыз халықтық демократизмнің гүлденуінің белгісі. Мұндай таптарға бөлінушілікті совет өкметі біздің елде әлде қашан жойды. Еліміздің мәдени тұрмысының тез өсуін, халқымыздың алдыңғы қатарлы және неғұрлым мәдениетті тобы—интеллигенциямыздың қазіргі уақытта өз халқымен қосылып, совет қоғамының моральдық-саяси бірлігін онан сайын күшейту—мұның бәрі біздердің жаңа үмітпен, еліміздің келешегіне сеніммен жігерлендіруші советтік демократизмнің онан әрі өскендігінің белгісі екенін көреміз. Советтер барлық халықтардың ұлттық мәдениетінің үнемі өсуін ұлт таланттарын тәрбиелеу жұмысының белсенділікпен жүргізілуін, тең

советтік демократия жағдайына әбден табиғи салтқа айналған. Амал не, кейбір мемлекеттерде осы салт мұның керісінше болып отыр. Кейбір елдерде сөз және баспа сөз бостандығы әлі де болса фашизмнің сатылғыш жалдамаларына тіпті бет бүркемей-ақ шапқыншылық пен фашизмді пропагандалап, жүгенсіздік істеуіне жол берерлік мағынада ұғылып жүр. Бұрын дүние жүзілік шапқыншылық пен фашизмнің дәуірлеріне жол бергені үшін дүниенің барлық бөлегіндегі халықтар орасан көп қан төгіп, жоқшылыққа ұшырағанын, тәрбиелеу міндетін қолына алу мемлекет біткеннің бәрінің күші жете беретін іс емес. Ал фашистік мемлекеттер мұны қолға алғанда, халықтардың рухани тіршілігіне, мәдениеті мен праволарына қысым жасаудан асқан еш нәрсе шығара алмады. Совет демократиясының артықшылығын Советтер Одағы соғыс жылдарында ерекше айқын көрсетті. ССРОдағы соғыс сындарының от жалынынан өтті, сөйтіп нағыз халықтық мемлекет болғандықтан бұрынғыдан да нығайды. Біздің елімізде халықты саяси жағынан тәрбиелеу ісіне большевиктер партиясы ерекше жауапты екені жалпыға мәлім.

Бұл жөніндегі табыстарға бізді ең алдымен ұлы партиямыз жеткізді. Міне, сондықтан да совет халқы большевиктер партиясының көсемі туралы айтылған сөзге терең мән береді, «Біздің ұстазымыз, атамыз, көсеміміз—Сталин жолдас» деген сөзді асқан алғыспен, ұлы сүйіспеншілікпен айтады. **(Ұзақ қол шапалақтау, зор хұрмет көрсетіледі. Барлық жұрт орындарынан тұрады).**

Біз ССРОдағы Жоғарғы Советінің жаңа сайлауын өткізуге таяныи келеміз. Жалпыға бірдей жаңа сайлауды совет мемлекеті Ұлы Отан соғысында барлық сынаған өткеннен кейін өткізілгелі отыр. Біздің халқымыз сайлау урнасына бұл жылдар ішінде алған орасан зор саяси тәжрибесімен шынығып, Отанының тағдырын, Европадағы және бүкіл дүние жүзіндегі бейбітшіліктің тағдырын көп ойланып, түсініп келеді. Большевиктер партиясы советтің партияда жоқ сан алуан қалың активімен бірге бұл сайлауға әзірленуде, оны совет демократиясының аса маңызды көрінісі, халқымыздың ынтымағын арттырудың және совет мемлекетін нығайта берудің нағыз бір айбынды құралы деп тануда.

IV. Бейбіт құрылысқа көшу және біздің міндеттеріміз

Біздің еліміз бейбіт құрылысқа кірісті. Бүкіл халқымыздың алдына жаңадан ұлы міндеттер қойылды.

Біз, әрине, ССР Одағына қосылған жаңа жерлердің де хажетіне көңіл бөлеміз. Біздің елімізге басып кірген жау Батыс Украина мен Батыс Белоруссияны орналастыру ісіне тиісінше көңіл бөлуімізге бөгет жасағаны жалпыға мәлім. Бұлар Советтер Одағына соғыстың алдында ғана қосылған болатын. Енді Польша мен жасасқан шарт бойынша жаңадан совет—поляк шек арасы белгіленді. Осының нәтижесінде белорустар мекендеген жердің бәрі бір ыңғай советтік Белоруссияға өркендеу жолымен Советтік Белоруссия болып, бір жолата қосылды. Ол енді өзінің ұлттық еркін өркендеу жолымен берік сеніммен алға басады. Чехословакия мен жасалған шартқа сәйкес Закарпат Украинасы да ақыры да мемлекетімізге қосылғаны да жұртқа белгілі. Сөйтіп қазір

яқты колхоздар және олардың деревнядағы ұйымдары аса маңызды борышымыз деп білетін болулары хажет. Бұл сияқты аса жауапты міндетті ойдағыдай орындап, соғыс түсірген жараны неғұрлым тез жазуға керекті шаралардың бәрін істеуге тиіспіз. Тағы бір шұғыл міндетіміз осы.

Халық шаруашылығын өркендету жөніндегі негізгі міндеттерді шешуді біз енді-қолға алып, бірнеше жыл ішінде еліміздің шаруашылық жағынан өркендуінің дәрежесін соғыстан бұрынғыдан әлде қайда арттырып, бүкіл халқымыздың әл-ауқатының едәуір көтерілуін қамтамасыз етуге тиіспіз. Осы бағытта жақында партия мен үкметтің ССР Одағы халық шаруашылығын қалпына келтірудің, 1946-1950 жылдары өркендетудің бес жылдық жоспарын жасау туралы, сол сықты темір жол транспортын қалпына келтірудің, өркендетудің тиісті жоспарын жасау

әлі жер бетінде толық жойылмаған жағдайда бейбітшілікті жаңадан бұзу мүмкіншілігі жөніндегі қырағылығымыз кемімеу керек, ал бейбітшіл мемлекеттердің ынтымағын нығайтуға қамқорлығымыз бұрынғыдай қазірде де ең маңызды міндетіміз болу керек.

* * *

Қажырлы күресте, қолымыз жеткен және еліміздің онан сайын қарыштап өркендеуіне, халқымыздың тұрмыс дәрежесінің онан әрі артуына жол ашқан жеңісімізді баянды етуден артық маңызды міндетіміз жоқ. Социалистік құрылысымыздың мұндай кең өріс алуының және Советтер Одағы күштерінің өркендеуінің мұндай мүмкіншіліктері еш уақытта қазіргідей зор болған емес. Халқымыз өзінің ұлы ісіне, Ұлы Октябрь Социалистік революциясының ісіне толық сенеді. **(Ұзақ қол шапалақтау)!**

Совет халқы—жеңген халық, оның Қызыл Армиясы мен Соғыс-Теңіз Флоты жасасын! **(Ұзақ қол шапалақтау)!**

Ұлы Отанымыз, Октябрь Революциясының Отаны мәңгі жасап, өркендей берсін! **(Ұзақ қол шапалақтау)!**

Советтік Социалистік Одағының үкметі жасасын! **(Ду, ұзақ қол шапалақтау)!**

Жеңісіміздің дем берушісі және ұйымдастырушысы—Ленин-Сталин партиясы жасасын! **(Ду, ұзақ қол шапалақтау).**

Совет халқының көсемі—Ұлы Сталин жасасын! **(Ұзаққа созылған, зор қошеметпе ұласқан қатты қол шапалақтау. Бәрі орындарынан тұрады. «Ұлы Сталинге—Ура»! деген дауыстар).**

Москвада кәсіпшілер одақтары активтерінің жыйылысы

26 октябрьде Одақтастар үйінің колонналы залында Москваның кәсіпшілер одақтары активтерінің жыйылысы өткізілді. Кәсіпшілер одақтарының дүние жүзілік конгресінің қорытындысы туралы бұл конгреске совет кәсіпшілер одақтарының өкілдерін бастап барған, Кәсіпшілер одақтарының Бүкіл Одақтық Орталық Советінің председателі В. В. Кузнецов жолдас баяндама жасады.

—Быйылғы 25 сентябрьден 9 октябрьге дейін Парижда өткізілген кәсіпшілер одақтарының дүние жүзілік конгресі,—деді Кузнецов жолдас,—жұмысшы табының тарихындағы асқан зор оқыйға. Бүкіл дүние жүзінде баянды бейбітшілікті қамтамасыз етуге ұмтылатын 67 миллион ұйымдасқан жұмысшыларды біріктіретін кәсіпшілер одақтарының дүние жүзілік құрамасы құрылды.

Кәсіпшілер одақтарының бұл халықаралық ұйымы қандай жағдайда құрылғанын сипаттай келіп, баяндамашы соғыс жеңіспен аяқталғаннан кейін, бұл соғыстың бүкіл ауыртпалығын көтерген жұмысшы табы соғыстан кейін бейбітшілік орнату, еңбекшілердің әл-ауқатын арттыру ісіне белсеніп қатысуға ұмтылатынын білдірді. Жұмысшы табының бұл тілектерін жүзе

дай комиссия жіберілмек. Совет кәсіпшілер одақтары өкілдерінің конгрестегі жұмысына тоқтап, Кузнецов жолдас совет кәсіпшілер одақтарының өкілдері көп елдердің кәсіпшілер одақтарының өкілдерімен байланыс жасап отырғанын айтты. Конгресте бұл елдердің өкілдерімен кездесу совет кәсіпшілер одақтарының халықаралық байланысын онан сайын нығайтады.

Кәсіпшілр одақтарының дүние жүзілік құрамасының міндеттеріне тоқтай келіп, баяндамашы былай деді:

—Құрама, соғыстан кейін, бейбітшілік орнату мәселелерін шешетін біріккен ұлттардың барлық ұйымдарына кәсіпшілер одақтарының қатысып отыруын қамтамасыз етуге тиіс. Фашизмнің түптамыры мен құртылуын құрама қатты бақылап отыратын болуы керек. Кертартпалардың әрекетіне қарсы күресу, халықтар арасында алауыздық туғызуға тырысатындарға қарсы күресу кәсіпшілер одақтарының жаңа ұйымының басты міндеттері болу керек. Еңбекшілердің күнбе-күнгі мүдделеріне, жұмысшы табының әл-ауқатының артуына қамқорлық көрсету, жұмысшылардың тұрмыс және еңбек жағдайын жақсарту, құраманың ең бірінші міндеті.

ынның сан миллион уада
нып, майданда соғысты.
мен фабрикалар, әсресе
стар есебінен, жаңа кадр-
тырылып, жұмыс істеуде
ылдарында толып жатқан
электр станциялары,
жолдар салынды, бұлар
ң шығыс аудандарында
ғы қатарлы жұмысшы-
жұмысшы табы социалис-
не еңбек өнімділігін арт-
түрлеріне үнемі көңіл
қ көрсетіп отырды. Қа-
ы және жұмысшылардың
жұмысшылар қалың бұ-
а ұйымдастыру және тәр
қажырлылықпен жұмыс
. Жұмысшылар мен жұ-
жұмысты соғысқа дейін-
. Мұның нәтижесінде көп
ды жеңлік.
руалар соғыс жылдарын-
існ саналылығын және
ығында колхоз ұйымшыл
. Шаруалар мен шаруа
рдағы социалистік жарыс
үсініп, еліміздің жерінің
с басқыншылардың уа-
уынан ауыл шаруашылы
асан көп зиянның орнын
еп еңбек етті. Мұның бә-
рында сенімді астық ко-
және хажетті өнеркәсіп
шаруашылық шикі зат-
асыз етуімізге мүмкінші-
е, Қызыл Армия қата-
көпшілігі колхозшылар
түсірсек, бұл міндетті
олған жоқ.

майдан мен тылдың ал-
деттерін орындай алуы
себеп—совет елінің ин-
а өзінің Отаны алдында-
арды. Совет өкметі тұсын
ияның қандай өзгергенін
рсетті. Қазір бұрынғы
жаңа интеллигенция де-
л мәселені тұрмыстың өзі
генцияның басым көпші-
аруашылық жұмысын
нде, жаңа мамандар тәр-
нде, халықтың ден сау-
әне мәдениетті арттыру
ардақты міндеттерін аб-
й орындауда.

ет интеллигенциясын өз
н ақтап, өзінің Отанына
ді деп сүйсінгендікпен
ол шапалақтау).

ында Советтер Одағы ха
тығы нығайды. Тіл, тұр
әне тарих жағынан айыр
көп ұлтты мемлекетіміздің
н сайын күшейді, совет
ь одан сайын жақындас-
арында біз өткен сындар-
ай көп ұлтты мемлекет

ға басуында оның ұлы маңызының бел-гісі екенін көреміз. Советтік демократизм-нің жұмылдырушы күші және ерлік іс-терге жұмылдырушы совет отаншылдығы әсресе соғыс жылдарында айқын көрінді. Елімізді екінші дәрежелі мемлекеттер қа-тарына түсірілуден құтқарған Октябрь революциясы арқасында, бұрын дворян-буржуазия помещиктер тәртібі тұсында бұғауда болып келген халықтың күштері азат етіліп Советтер өкметі негізінде ер-кендеуге оған дейін болып көрмеген зор мүмкіншіліктер алды. Сондықтан да біз фашизмді жеңуіміз—совет демократиясы-ның ұлы жеңісі деп білеміз.

Соғыстың барысында совет адамдарына өз еліміздің шек арасынан әрі қарай көп жерге баруға тура келді. Фашизм қаса-рып қарсыласқандықтан, әскерлеріміз бір сыпра шет мемлекеттердің жеріне кірді, олардың селолары мен қалаларының тұр-мысын көзбен көрді, батыста Вена, Бу-дапешт, Берлин сияқты астаналарға жет-ті. Бұл мемлекеттердің бәрін де, оның үстіне кеше ғана фашизм жағында бол-ған мемлекеттер де совет адамдары еңбек-ші таптармен және демократияшыл топ-тармен түсіністі. Фашизм иттаршылары-ның лагерінде, фашистік елдер қолдаған қоғамның жоғарғы тобында болған кешегі жауларын совет адамдарының өздеріне дос деп тануы, әрине мүмкін емес еді. Басқа халықтардың тұрмысымен танысу адамдарымызға әрине пайда беріп, олар-дың түсінігін кеңейтеді. Алайда совет адамдарының үйлеріне қайтқанда өздері-нің қуануы және Совет өкметіне онан сайын берілгендік жалынды сезіммен қай-туының өзі сүйсінерлік. **(Қол шапалақ-тау).**

Совет мемлекеті—халыққа жақындығы мен күшті. Совет демократиясының шын мәнісінде халыққа сыйпаты бар, парла-менттік демократиядан оның өзгешелігі осы. Сондықтан, жаңа бейнелі мемлекет болғандықтан, совет мемлекеті ескі бей-нелі мемлекеттерде болмайтын міндеттерді көздейді. Мәселен, халыққа бүкіл дүние жүзінде бейбітшілік сақтау мүдделерін қорғау рухында, халықтар арасында достық және ынтымақ орнату рухында саяси тәрбие совет мемлекетінің міндетті ісі болып табылады. Ал мұның өзі жа-ңадан шапқыншылық жасауға және фа-шизмді қайта жаңғыртуға әзірлік әрекеті-нің қандайын болса да әшкерелеуге қар-сы болмайтындығы былай тұрсын, қайта оны әшкерелеуді керек қылады. Мұны соғыстан кейінгі жылдарда да ұмытуға болмайды.

Баспа сөзімізде кісі өлтірушілікті, то-наушылықты және адамға зорлық-зомбы-лық жасауды дәріптеуге жол берілмей-тіндігі сияқты, нәсілдер мен ұлттар ара-сында араздықты, еврейлерді жек көру-шілікті уағыздау және басқалары совет конституциясы бойынша қылмыс деп та-былады. Осындай «шек қоюшылықтан»

береді. Біздің батыстық шекарамыз Совет-тер Одағына Кенигсберг облысын қосу-дан да ұлғая түсті. Мұның өзі Балтық теңізінде қатпайтын жақсы портқа ие болуымызға жол ашты. Прибалтикада Советтік Литва, Советтік Латвия, Советтік Эстония қалпына келтірілді. Біздің қа-зіргі Батыстық шекарамыздың бейнесі осындай. Советтер Одағының қауіпсіздігін қамтамасыз ету тұрғысынан қарағанда мұның маңызы аса зор.

Солтүстік-Батыста біз Финляндиямен шек арамызды 1940 жылы жасалған совет-фин бітім шартына сәйкес қалпына кел-тірдік. Оның өсуіне, Солтүстікте Печенга (Петцамо) ауданының жері Советтер Ода-ғына қайтарылды.

Ақырында, Қиыр Шығыс жөнінде ке-летін болсақ, Сахалиннің оңтүстік бөле-гі мен Куриль аралдары Советтер Одағы-на өтіп отыр. Бұл Советтер Одағының Шығыстағы қауіпсіздігі үшін аса маңыз-ды іс болмақ. Бұларға қоса Маньчжурия-дағы темір жол жөнінде мемлекетіміздің правосы қайтадан қалпына келтірілгенін, сол сияқты Порт-Артур ауданында және Қиыр Шығыстың Маньчжурияның оң-түстік бөлегінде біздің правомыз қалпына келтірілгенін айтып өту керек болады.

Бұл аудандардың бәріне, сол сияқты Финляндия жеріндегі біздің соғыс-теңіз базамыз болып отырған Порт Кала-Удде ауданына біз тиісінше көмек беруіміз ке-рек. Әңгіме советтің жаңа жерлері тура-лы болғандықтан, оларға біздің мемлеке-тіміз баса көңіл бөлуі керек болады. Жау армияларының уақытша қолында болған совет жерлері жөніндегі шұғыл міндеттер-ді де біз неғұрлым тез шешуге тиіспіз. Немістер көптеген қалаларды ойрандап, мыңдаған селолар мен деревняларды ой-рандап, талап кетті. Басқыншыларды қуып шығысымен бұл жерлердің бәрінде де қалпына келтіру жұмысы басталды. Әзір-ше біз атқаратын жұмыстың аздығы ғана орындалды. Бүкіл совет халқының, бүкіл совет республикаларының күші осы аудандардың халық шаруашылығы мен мәдениетін неғұрлым тезірек және толық қалпына келтіру ісіне көмекке жұмсалуға тиіс. Заводтар мен фабрикаларды қалпы-на келтіру, колхоздарды, машина-трактор станциялары мен совхоздарды қалпына келтіру, мектептер мен ауруханаларды қалпына келтіру, тұрғын үйлерді қалпы-на келтіру, сөйтіп бұл жерлердегі қала-ның және селоның әрбір азаматының үй-лі болуына, өзінің үй үшін орналастыруы-на мүмкіншілік беру,—осының бәрі біз-дің шұғыл жүргізетін істеріміз болып та-былады.

Соғыста болып, қазір армиядан үйлері-не қайтқан адамдарға қамқорлық жасау-ды, мүгедектерге қамқорлық жасауды, Қызыл Армия жауынгерлерінің жетім-жесірлікке ұшыраған үй-іштеріне қамқор-лық жасауды совет, кәсіпшілер одағы, партия және комсомол ұйымдары, сол сы-

ауыл шаруашылығы машиналарымен, ав-томобильдермен, түрлі кемелермен, элек-тр станцияларымен, басқа да көп нәрсе-лермен қамтамасыз етуіміз керек. Село-лар мен қалалардың халқы көпшілік қол-ды товарлардың едәуір көбейтілуін, сол сияқты тамақ заттары мен жабдықтау-дың жақсартылуын күтіп отыр. Колхоз-дардың мұқтажын ауыл шаруашылығы-ның керегін өтеу әбден кезегі жеткен мә-селе болып отыр. Біздің мәдени тілегіміз артты және бұрынғыдан да сан алуан са-лалы болды. Елімізді қорғау жұмысы-ның хажеттерін, Қызыл Армияның хажет-терін, Соғыс-Теңіз Флотының хажеттерін шын мәнісінде қамтамасыз ету жөніндегі міндетімізді біз бір минут естен шығар-мауға тиіспіз. Бізде жұмыссыздық жоқ және болмақ емес. Біздің елімізде жұрт-тың бәріне жұмыс табылып отыр, өйтке-ні біздің мемлекет еңбекшілер мемлекеті. Біз өнер кәсіпте, ауыл шаруашылығында, транспортта, мекемелердің бәрінде еңбек-ті қайткенде дұрыс ұйымдастыру керек деген мәселені көбірек ойлауымыз кажет, сөйтіп совет адамының еңбегі өнімді, оның жұмысының сапасы неғұрлым жақсы нәтиже беретін етуіміз керек.

Біздің жоғарғы техника қолданылатын және өндіріске ғылым кеңінен қолданыла-тын заманымызда, сонымен қатар қазір-дің өзінде атом қуатын, тағы басқа тех-никалық ұлы жаңалықтарды пайдалануға мүмкіндік туып отырған кезде, шаруашы-лық жоспарларында техника мәселелеріне және мамандығы жоғары техникалық ка-дрлар өсіру мәселелеріне баса көңіл бөлу керек болады. Біз өнер кәсіп пен халық шаруашылығының барлық саласында қа-зіргі заманымыздағы дүние жүзілік техни-каның табыс дәрежесінде болып, совет ғылымы мен техникасын мейлінше алға бастыра беруге жағдай жасауымыз ке-рек. Жау біздің игілікті бейбіт жұмысы-мызға кесірін тигізді. Бірақ істелмей қал-ған істердің бәрінің тиісті дәрежеде ор-нын толықтырып, елімізді гүлдене бере-тін етеміз. Бізде атом қуаты да болады, одан басқа да көп нәрселер болады. **(Қы-зу және ұзақ қол шапалақтау. Барлық жұрт орындарынан тұрады).** Осы міндет-тердің бәрін шешу ісін большевиктік сарқылмас жігерімізбен, совет адамдары-ның бүкіл қуатты жігерімен қолға алайық. Сталин жолдас қалай үйретіп отырса, жұмысты біз дәл солай істейік! **(Ду қол шапалақтау).**

Ақыр аяғында, біздің сыртқы саясат жөніндегі міндеттеріміз туралы айтпақ-пын. Жалпы әлемге ортақ бейбітшілік қамы үшін және халықаралық қарым-қа-тынасты өркендету үшін бейбітшілік жа-не басқа елдермен ынтымақ ісіне қамқор-лық көрсетуді Советтер Одағы әрдайым бірінші орынға қойып келеді. Біз «мемлекеттер системасында» өмір сүріп отырғанда, фашизмнің және импе-риалистік шапқыншылықтың тамырлары

зілік конференциясының уставын қарап бекітті. Құраманың басшы орындары—бас кеңесі, атқару комитеті және атқару бюросы сайланды. Бұл орындарға конгрес-ке қатысқан барлық елдердің кәсіпшілер одақтарынан өкілдер енгізілді.

Мұнан кейін баяндамашы кәсіпшілер одақтарының дүние жүзілік құрамасының атқару комитеті комиссия тағайындағаны, Германияда фашистік идеологияны түп-тамырымен құрту жұмыстарымен танысу үшін бұл комиссияның Германия-ға баратынын айтты. Жапонияға да осын мәнінде күшті құрал болуына совет кә-сіпшілер одақтары барлық күшін жұмсай-ды.

Кузнецов жолдастың баяндамасы бо-йынша қабылдаған қаулысында жиылыс совет кәсіпшілер одақтары өкілдерінің дү-ние жүзілік конгрестегі жұмысын толығы-нан мақұлдады.

Жиылысқа қатысушылар И. В. Ста-линге жолдасқа арналған құттықтауды ұзақ қол шапалақтап, зор қуанышпен қа-былдады.

(ТАСС).

Ұлттар Советінің сайлауын өткізетін Қазақ ССРның республикалық сайлау Комиссиясына кандидаттар ұсыну

Жаңғозин жолдас—Алматы коммунистік ұйымынан кандидат

ҚК(б)П Алматы облыстық комитеті мен Алматы қалалық комитеті бюросының бі-ріккен мәжлісі ССР Одағы Жоғарғы Сове-тінің Ұлттар Советінің сайлауын өткізу жөніндегі Республикалық Сайлау Комис-сиясына кандидат ұсыну жөнінде мәселе қарады. ҚК(б)П облыстық және қалалық комитеттерінің бюросы ҚК(б)П Алматы облыстық комитетінің бірінші секретарі Жақыпбек Жаңғозин жолдасты Ұлттар Советінің сайлауын өткізу жөнінде Қазақ ССРның Республикалық Сайлау Комиссия-сының составына Алматының коммунис-тік партия ұйымынан кандидат етіп ұсын-ды.

ОТАН СОҒЫСЫНЫҢ МҮГЕДЕКТЕРІН ДӘРІГЕРЛІК ЖАҒЫНАН ҚАМТУ

КИЕВ, 1 ноябрь. (ТАСС). Украинада Отан соғысының мүгедектерін қамту үшін емдеу мекемелерінің торабы құрылу-да. Облыс орталықтары мен қалаларда 83 амбулатория мен поликлиника ұйым-дастырылып жатыр. Мұнымен қатар, ғы-лыми зерттеу институттерінде мүгедектер үшін 625 орын бөлінді. Бұларда маман дәрігерлер жұмыс істейді.

Республиканың курорттар басқармасы мүгедектер үшін санаторийлардан 650 тұрақты орын бөлді. Облыстық госпиталь-дерде 27 поликлиника ұйымдастырылмақ.

Емдеу мекемелерінің жанынан Отан соғысының мүгедектерін әртүрлі маман-дықтарға үйрету жөнінде курстер мен мастеркойлар ұйымдастырылады.

Жауапты редактордың орынбасары Ғ. МҰХАМЕДЖАНОВ.

«ОКТЯБРЬ КИНО-ТЕАТРЫНДА

Бүгін және күн сайын.

«РАЙКОМ СЕКРЕТАРІ»

деген көркем суретті фильм көрсетіледі.

«УДАРНИК» КИНО-ТЕАТРЫНДА

Күн сайын **«ТЕҢІЗ БАТАЛЬОНЫ»** де-ген дыбысты фильм көрсетіледі.

Сеанстар кешкі сағат 6-8-10да бастала-ды.

Қасса күндізгі сағат 3тен ашық.

* * *

«Қасельэлектро» тресінің облыс аралық мекемесіне инженер-гидротехниктер, құры-лысшы бас инженерлер, өндіріс бөлімінің бастығы керек.

Еңбек ақы смета бойынша төленеді.

Адрес: Петропавл қаласы, Петренев кө-шесі, 68-үй.

* * *

Петропавл элеваторына бухгалтерлер, үй салушылар, жүк тасушылар және жұмыс-шылар керек. ДИРЕКЦИЯ.

ОБЛЫСТЫҚ ДРАМА ТЕАТРЫНДА

Примьера **«ҚИЫР СОЛТҮСТІКТЕ»**

Ойын кешкі сағат 9да басталады.

Қасса кешкі сағат 5тен ашық.

* * *

Петропавл қалалық азық-түлік өндіріс комбинатына (ой қалада) механиктер, сле-сарьлар, ағаш шеберлері және жұмысшы-лар керек.

Еңбек ақы смета бойынша төленеді. Жұ-мысшылар асхана және отынмен қамтама-сыз етіледі.

Сондай-ақ мұнда суреттер салуға заказ қабылданады. ДИРЕКЦИЯ.

1945 жылғы 13 октябрьде Петропавл ет комбинатының 7 жасар қарагер айғыры жоғалды.

Көрген білгендердің облыстық мал да-йындау мекемесіне хабарлауы сұралады.

14 октябрьде облыстық соттың қорасы-нан 4 жасар торы айғыр жоғалды. Көрген білгендердің облыстық содқа хабарлауы сұралады.

Редакцияның адресі: ҚССР Петропавл қаласы, Петренев көшесі 88, Полиграфия және издательство басқармасының баспаханасы. УШ 02402 7